

EESTI POLITSEILEHT

Administratiiv-õigusline aegkiri.

Nr. 28 (84).

7. juulil 1923 a.

III. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas Mk. 800.—
 poole aastas 400.—
 weerand aastas 200.—
 Üksik nummer maksab Mk. 20.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 5-15.
 Awatud kell 1/2 9 — 1/2 3. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Kuulutuste hind:
 1/1 lehek. Mk. 3000.— | 1/4 lehek. Mk. 800.—
 1/2 1500.— | 1/8 400.—
 1/3 1000.— | 1/16 200.—
 1/32 lehek. Mk. 100.—

Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.
 Adressi muutmine 10 mk.
 Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksew arwe „Eesti Pangas“ nr. 1056.

Sisu: 1) W. Smetanin, Eesti linnad. 2) A. Lenfomit, Liikumine ja liikumisabinõud. 3) W. Sink. Berliini kriminaal-politsei jälgimisamet. 4) K. Miffelidt, Digusteaduseft. 5) Ametlik oja. 6) Mitmesugust. 7) Küsimused ja kohtuised. 8) Kuulutused.

Eesti linnad.

Tallinna linna statistika osakonna juhataja W. Smetanin.
 (Õpp.)

Suurem oja Eesti linnade elanikke tarvitawad joogi weeks kaewuwett, kas linna poolt ehitatud ehl oma õuepealsetest. Weewärgid on neljal linnal: Tallinnal, Narwal, Wiljandil ja Petseril. Tallinna malmitorude weewärg on ehitatud 1867 a.; ta warustab linna järweveega. Weewõrgu torustiku pikkus on praegu ligi 80 km. Linna weewärgiga on ühendatud 4685 krundist — 3224 krunti. Weeüldtarwitus — 19.000 l.-m. päewas, mis iga elaniku peale 150 liit. wett päewas wälja teeb. Matju wee eest mõetakse:

iga toa ja kõõgi eest 80 m. — 120 m. aastas;
 iga wanni ja kloseti eest 160 m. — 240 m. aastas.
 Linna weewärg andis linnale 1921 a. 5.937.918 marka puhaft tulu.

Narwa weewärg, ehitatud 1876 a., warustab elanikke jõweega. Torustiku pikkus 13,8 km. Weewärgiga on ühendatud 1940 krundist — 418 krunti. Weeüldtarwitus päewas 410.000 liitrit ehl iga elaniku kohta 44 liitrit päewas. Peale linna weewärgi, mis umbes 9000 elanikule wett annab, on suurematel wabrikutel omad weewärgid, mis ka töö-

liste majadele wett annamad, umbes 7000 elanikuga.

Linna weemaks on — 1,05 penni liitri pealt, jaunadelt — 0,81 penni liitri pealt.
 Weewärg töötanud 1921 a. 965.000 margalije puudujäägiga.

SHOKOLAADI JA KOMPWEKITEHAS
K. DETERT & K^o
 Tallinn, S. Batareit. 12. Kõnetr. 22-43
 Kõlge peenemaltsellsemad shokol.
 ja Monpansje „Kodumaa“.

Wiljandi weewärg on 1921 a. ehitatud ja tarwitas kaewuwett. Torustiku pikkus 4,8 km. Weewärgiga on ühendatud 603 krundist 174 krunti. Weeüldtarwitus on 80.700 liitrit päewas; iga elaniku kohta tuleb keskmiiselt 25 liitrit wett päewas. Weehind on 4,3 penni liiter. Weewärg töötab wäitje kauga.

Petseri weemärk varustab elanikke kaemuveega. Ülelinnalist kanalisatsiooni on Eesti linnades ainult Võrus ja Pärnus. Osaline kanalisatsioon on 5 linnas: Tallinnas, Tartus, Narvas, Valgas ja Viljandis. Tallinna kanalisatsiooniga on ühendatud 3000 krunti; torustiku pikkus 70 km. Et aga Tallinna kanalisatsioon ajandutele ei vasta, on väljatöötatud uue süstemaatilise kanalisatsiooni plaan, mis ka volikogu poolt juba kinnitatud, mida aga suurte rahaliste kulude tõttu ainult järtjärgult teostama võib hakata.

Kõigis Eesti linnades, peale Tallinna ja Tartu, sünnib teede ja platside valgustamine elektriga. Tallinnas ja Tartus tarvitatakse valgustamiseks gaasi, kuid ka nendes linnades on juba elektriga valgustamiseks algust tehtud. Näituseks valgustatakse Tartus praegu üht terwet linnaosa elektriga. Elektrivoolu saamiseks on kõigil linnadel, peale Narva ja Rakvere — oma elektrijaamad.

Sillutamise poolest on linnade teed väga mitmesugused.

Tallinnas on üldiselt linna teede pikkusest 139,7

Suitsetage
Eesti paberosse
FRU-FRU

km. Sillutatud: 3,2% parkett-kividega, muna-kividega — 28,6% prügitatud — 42,1% ja täiesti sillutamata 26,1%.

Tartu linna teede pikkus on 62,5 km. Sellest on sillutatud: parkett-kividega — 3%, 77% muna-kividega ja 20% prügitatud.

Narva — 57,1 km. sellest 10,6% muna-kividega sillutatud, muu jagu prügitatud.

Pärnu — 54,4 km., sellest 46% muna-kividega sillutatud, 33% prügitatud; 21% täitsa sillutamata.

Valg — 19,2 km., millest 55% muna-kividega sillutatud ja 45% prügitatud.

Rakvere — 37,3 km., muna-kividega 36% sillutatud.

Viljandi — 22 km., 25% muna-kividega sillutatud ja 75% prügitatud.

Võru — 8,5 km., 85% muna-kividega sillutatud ja 15% prügitatud.

Kurejaär — 10,6 km., kõik muna-kividega sillutatud.

Paide — 9,1 km., 64,7% muna-kividega sillutatud.

Petseri — 5,6 km., 40% muna-kividega sillutatud.

Baltiski — 5,3 km., kõik prügitatud.

Wäestele ja töövõimetutele antakse abi kas ühekselise eht perioodilise rahalise toetusena eht naturaals — küttena, maksuta arstiabina, ja arstide ettekirjutusel linna kulul ka haigemajalise ravitsemisena ühes arstirohtudega. Iga abipaluja majandusline seisutord kontroleeritakse enne abi määramist, et otsusele jõuda, kuid võrd tarvilik on abi ja mis sugune toetamisviis kõige otstarbekohasem on abipalujale. Kontroleerimine sünnib mõnes linnas selleks palgatud ametnikkude kaudu, teistes jälle volikogu poolt walitud hooldajate poolt. Üldiselt oli 1921 a. kõigis linnades 5000—5500 abisaajat, neist 1000 inimest wäestekodudes. Tallinnas tuleb iga abisaaja kohta (wäestekodude elanikud välja arvatud) 3265 marka, ja Tartus 5592 marka aastas toetust. Wäestele ülespidamine wäestekodudes maksab linnades keskmiselt 15.300—15.700 margani aastas. Dbawam kui teistes linnades on wäestele ülespidamine Tartu ja Rakvere kodudes, eimeses 11.545 ja teistes 12.500 m. aastas iga wäese kohta.

Laste wäerjupaitades tuleb aga iga lapse kohta kulusid 13.000—27.500 margani aastas.

Profendilisel on wäestele arw kõige wäiksem Tallinnas — 1,1; kõige suurem Pärnus 3,6; Narvas on see 3,5; Kurejaares 3,3. Wõrdlemisi kõige enam wäestele leidub linnades, kes otsekoheselt eht kaudselt sõjaajal kõige rohkem ka kannatanud.

Peale linnawaeste eest hoolitsemise, on linnade hoolitsemiseks ülesandeks ka riikliste pensioonide ja toetusrahade wäljamaksamine linnades elawatele pensionäridele.

Tule hädawahuga wõitlemine on Eesti linnades pea täielikult Wabatahtlike tuletoorjate seltside käes. Minult kahel suuremal linnal — Tallinnal ja Tartul — on omad tuletoorjate komandod, kuid need on arwuliselt kuniis wäikesed, nii et ka neis linnades pea jõe tule wastu wõitlemises moodustawad wabatahtlikud tuletoorjate seltsid. Wiimased tegutseswad, kas otsekohese linnawalituste rahalise toetusena, eht on neil tarwitada linna tulekustutamise riistad, wõi seisab linnawalituse toetus selles, et ta priitimaja korras peab.

On märgata tuletoorjate seltside puuet ennak ajakohaste tulekustutamise abinõudega warustada. Nii on Tallinna, Tartu ja Rakvere seltsid omale muretsemud uuesüsteemilised autopriitid. Ka Tallinna linna tuletoorjate komandol on oma autopriitid. Wiies linnas on tuletoorjate seltsidel oma autopriitid: Tartus 3, Tallinnas — 4, teistes linnades 2 eht 1.

Tulekahjude teatamiseks on kolmes linnas elektrisignalsatsioon sisse seatud, ühtlasi on aga üldiselt tarwitusel ka politseinikkude pajuunade puhumine ja

telefoni kaudu püstitamajasse teatamine tulekahju tekitamisest. Väiksemates linnades tarvitatakse alarmite tegemiseks püstitamaja ehk kiriku kella.

Linnade ettevõtetest tuleb esimeses järjekorras nimetada elektrijaamastid ja gaasivabrikuid. Nagu ülaltähendatud on elektrijaamad, pea igal linnal. Jaamad annavad energiat teede ja korterite valgustamiseks, ja ka tööstusotstarbeks. Woolu kõrge hinna tõttu on aga elektri tarvitamine tööstuslike otstarbeks veel võrdlemisi vähene. Energiate tarvitajatele mõeldjatega ja ilma. Mõetja tarvitamise juures on energia hind linnades järgmine:

- 1) valgustamiseks 22—35 m. kwh.-tund.
- 2) jõuks 20—33 m. kwh.-tund.

Pausjal tarvituse juures arvatakse maksu kuude ja normaal-küünla järele; kõige suurem maks on no-
Wembri-, detsembri- ja jaanuarikuudel 7,5—8 mar-
gani, ja kõige odavam mai, juuni ja juuli kuudel
2—2,5 margani küünla pealt.

Suuremalt jaolt tarvitatakse elektrijaamades jõu-
masinateks aurulokomobile. Tallinna linna elektri-
jaamal on — 4 aurukatelt Steinmülleri süsteemi;
3 — Vävalli turboaggregaati à 200 kwh., 1 Ste-
mens-Schuckerti turboaggregaati 1600 kwh.

Tallinna elektrijaama 1921 aastane saamutus oli:

- 1) energiat valgustamiseks . . . 1.473.275 kwh.-t.
- 2) tööstuseks 399.903 "

Kokku . . . 1.873.178 kwh.-t.

Tartus on linna elektrijaamas 4 lokomobiili,
S. Venz'i süsteemi; kokku 410 PS. ja 9 generaatori:
kokku 333,5 kwh.—1620 volti.

Linna gaasivabrikuid on kahel linnal — Tallin-
nal ja Tartul.

Tallinna gaasivabrik on ehitatud 1865 a. Wabri-
kus on kaks osakonda: kiviõliosakond 6 retortahjuga,
kokku 39 lamava retordiga; karbueeritud weegaasi-
osakonnas töötavad kaks agregaatit Humpreys ja
Glasgofi süsteemilist generaatori. Tartus on gaas-
vabrik ajutatud 1881 a. ja laiendatud ja uuenud
1908—1910 a. Wabrikus on kolm 8 retordilist ja
kaks 6 redordilist gaasiahju.

1921 a. jooksul on Tallinnas gaasivabrik välja-
töötanud:

kiviõligaasi	163.488,2 t.-m.
põlevkivigaasi	490.464,3 "
puugaasi	254,9 "
tõrva	157,7 "
loffi	722,4 "

Gaasi tarvitati Tallinnas seljamal ajal:

- a) uulitjate valgustamiseks . . . 155.195,1 t.-m.
- b) mootoritele 92.950,1 "
- d) keeduks 12.677,4 "
- e) vabrikute tarbeks ja kaotus . . 132.318,5 "

Praegused gaasi hinnad on:

- a) linnamal. 540 m. iga 28,3 t. m.
- b) eratarvitajad 600 m. iga 28,3 t. m
- c) kiviõliõrn 180 m. puud

d) põlevkiviõrn 150 m. puud

e) lofs 15—75 m. puud.

Tartu gaasivabriku aastane saamutus on 288.170
kub. m. gaasi, 4000 puuda tõrva ja 20.000 puuda
loffi.

Gaasi tarvitati:

- a) uulitjate valgustamiseks 82.119,3 t. m.
 - b) äridele 116.099,7 " "
 - c) tööstuslike otstarbeks 7.079,2 " "
 - d) vabrikute enese tarvit. 13.308,9 " "
 - e) kahjud 64.562,7 " "
- Gaasi hind 600 m. t. m. eest
Tõrva hind 190 m. puud
Kofsi hind 85 m. puud.

Tapamajad on igal linnal olemas. Refkmitest ja
väiksemates linnades on nad lihtsama siseeadega,
kuna juuremates linnades — Tallinnas, Tartus ja
Narvas, siseeaded enam-vähem ajatohased on.

Võrdlemisi kõige parem tapamaja on Tartus, ehi-
tatud 1903 a. Rõnigsbergi tapamaja eeskujul. Tapa-
majal on oma veewärk, filtrid, kanalifatsioon ja
elektrivalgustus.

Tapamajas on järgmised tapmise osakonnad: 1)
weistse; 2) wafkate, lammaste ja kitsede; 3) sigade ja
4) sanitaar tapamaja kahvlaste loomade tarvis.
Tallinna tapamaja kohta peab aga tähendama, et see
kitsaks on jäänud ja praeguse aja nõuetele ei vasta.
Uue tapamaja ehitamise küsimus on päewakorral
ja see on ka põhjusmõtteliselt juba otsustatud.

Kõigis linnades on tapamaja juhatajateks looma-
arstid.

Muudest linna ettevõtetest võiks nimetada — lin-
napoode, mis enamasti kõigis linnades olemas; tur-
batehaseid, (Tallinnas, Pärnus, Tartus), apteete,
küttepuude ja puumaterjalide ladusid. Eraldi Tal-
linna kohta võiks tähendada, et peale ülvaltähenda-
tud ettevõtete olemas on: mõisad, pank, pandimaja
ja tänavraudtee. Tartu linna ettevõtetest võiks tä-
hendada: rõugelima valmistamise jaama, vorsti-
vabrikut, pudretivabrikut, laenukasvat ja müügi-
saali, auru pesukoda ja mõisapid.

Tööbörseid on 6 linnas, kusjuures kahes neist, Tar-
tus ja Kuresaares, linn ja maakonnavalitsus ühiselt
tööbörset üleval peavad.

Viimasel kahel aastal on Eesti linnad tähelepänu
pühendanud kommunaal-statistikale ja on hakanud
linnade liidu kaasabil statistika osakondi looma.
Praegu on statistika osakonnad — Tallinnas, ajuta-
tud 1911 a., Narvas 1921 aastast, Tartus, Pärnus
ja Viljandis 1922 aastast. Teistes linnades on nen-
de osakondade ajutamine päewakorral. Statistika osa-
kondade tegewuskavasse on üles mõetud järgmised
statistilised alad — meteoroloogiliste andmete korja-
mine; loomulik elanikkude liikumine; terwishoiu
statistika — (ägedad külgehaikawad haigused, sugu-
haigused, tüüfikuse haigused, haigete liikumine haige-
majades; sanatooriumites j. m.); liikumata watan-

duste, fruntide ja majade; korteri, hoolekande, rahwahariduse, teede ja liikumise abinõude, linnade ettevõtete statistika, toiduainete, ehitusmaterjalide hindade liikumine, töölise päewapalgad, waltjate nimelirjade pidamine ja muud. Tallinnas on statistika osakonna hoole alla antud ka kodanliste abielude registreerimine.

Lõpuks wõiks tähtsamate Eesti linnade lähematest ka-watjustest nimetada — Tallinnale uue weewärgi, tapamaja ja koolimajade ehitamist, tänawraudtee laienda-

mist ja korteri kütistuse lahendamist uute majade juu-reehitamise toetamisega. Tartu linnal on päewakorral weewärgi laiendamine ja ümberehitamine, elektriijaama laiendamine, linna ümbuskonna planeerimine. Nelas linnas on linna planeerimise küsimus üleswõetud, kusjuures kas terve linn uuele planeerimisele tuleks, ehk linna lähem ümbuskond; ka uute koolimajade ehitamine on mitmes linnas otsustatud, ja korteri kütistuse lahendamine on päewakorrale wõetud.

Liikumine ja liikumisabinõud.

A. Lensomit.

Mida madalamal järjel on tehnika, mida vähem on arenenud wõitlus takistustega eluülespidamise eest, seda rohkem kulutab inimene enda sihtide kättesaamiseks waewa ja energiat. Mõnikümme inimest, mis wanasti moodustasid ühistonna, olid sarnase suure maaalale laiali paisatud, nii et ühistonna koondamine wäga raskeks muutus. Ja kui weel arwesse wõtta esialgset tehnikat liikumise suhtes — igasuguste kunstlikult ehitatud teede, wäljaõpetatud weeloomade puudumist, mille abil oleks wõidud liikuda, siis on arusaadaw, mispärast inimestel ei olnud wõimalust üksiteisega nii kergesti kokku puutuda, olgugi et wahel nende wahel wäga suur ei olnud. Esimesed liikumisabinõud olid inimesed ise, kes omil õlgadel ehk kõige primitiivsemate weoriistadega, kätse, koormaid ühest kohast teise paigutasid. Sarnast primitiivset wiisi wõime weel praegusel ajal leida Kesk-Afrikas ja Sudaanis. Sarnase olukorra juures ei tarwitatud inimesed weel kunstlikult ehitatud teesid, waid walisid endile teeradadeks soodsamad kohad. Kui aga inimkond hakkas walmistama tarbeaineid ja asju mitte üksnes enda jaoks, waid kogus juba tagawarast, mida teistele püüdis ära müüa, siis tekkis ka uus rahwaklass — kaupmehed, kelle ülesanne seisis peaaesjalikult tarbeainete ühest kohast teise ümbertoimetamises ja rahwale kättesaadamaks tegemises. Selle järele paraneb juba osalt tehnika ja liikumise ning koormate ümberpaigutamise hõlbustuseks hakatakse ehitama kunstlikke teesid, silda üle jõgede jne. Samuti wõetakse koormate wadamiseks ja sõiduks wäljaõpetatud loomi tarwitusele, nagu eesleid, kammelid ja teisi. Kus aga tööstus ja kaubitsemine kiirelt edenema hakkawad, walgub mõnda soodama elutugimusega keskpunkti ikka enam ja enam in-

meisi kokku ning sarnased tsentrumid muutuvad oma rohkearwulise elanikkude arwuga linnadeks.

Siin on elamiskorraldus hoopis teistfugune, kui endistes maakohades, mis awaldub peaaesjalikult linna ehituswiisides ning igasugustes korraldustes. Meile paisab esimeses järjekorras linna tundemärkidest silma, tema majanduslike elu iseäraldused. Uuea aja linn — see on suurkõbustuse ja suurkaubanduse keskkoht. Tähtsamad linnade kaswamise põhjused seisawad tema mõnususe ja käepärase elutugimuse külgetõmbejõus, kultuuri edenemises, mida linnas kergem ja mitmekülgsem edendada, enam vähem jõudsamast tööstuse arenemises, töölise ühinemises nende mitmekülgsetel tegevusaladel ja lõpuks liikumiskergenduses kui ka liikumisabinõude tarwitamise mõttes, sest kui see kättesaadaw, wõiwad inimesed, kellede tegevus on wäljaspool linna, elada linna tsentrumis. Et täieline elawus liikumises awaldub peaaesjalikult linnades, siis wõiks käesolewas artiklis käsitamisele wõtta liikumise kui ka weo ja sõidu abinõude korraldamist linnades. Linna uulitsate nii ka igasuguste maanteede otstarb seisab inimeste ja weoabinõude kergenduses liikumisel. Uulitsate ja maanteede tähtsus rahwamajanduses ja üldises produktisioonis awaldub nende tarwiduse ja nõude järele. Sellest waatekohast edasimõttes on tarwiline uulitsate konstruktisioon, sühiajamine ja korraldamine. Uulitsate korrapärane wõrgu loomine annab weile intensiivse liikumismõime. Et nii koormate kui ka üldist liikumist hõlbustada, peawad liikumisteed prügitatud ning kõwaks tehtud saama, mis ära hoiaks koormate maasse wajumist ning ümberkukkumist. Praeguse ja endise aja linnade wahel on palju oma endisest iseloomust kaotanud

ja sellepärast nõuab nii ühe kui teise asja kohta uusi korraldusi ja määrusi. Kui wadelda miljoniliste elanikkude arwuga linnasid, kuhu kokku jooksewad kümmed raudteeharud, siis on arusaadaw, kuiwõrd tähtis on sarnaste linnade uulitsate ja liikumisabinõude korraldamine.

Linna tegutsesewad awaliku õiguse alusel, on juriidilised isikud ja kui niisugused on nad õigus- ja teguwõimsad.

Õigiki seda silmaspidades peawad linnad selle eest hoolitsema, et uulitsad liikumiseks täiesti kõlbulikud oleksid ning oma ülesandeid suudaksid täies ulatuses täita. Suuremates linnades on wiimasel ajal weo- ja sõiduabinõudena tarwitusel igasugused rastejõuwantrid, tänawraudteed, autobussid, kergesõidu autod, jalgrattad jne., mis tarwitawad liikumisel soodsaid teesid. Siin peab juba uulitsate ehitamise wiis olema rajatud teistjulgusel alusel kui maanteedel; peale selle peab aga silmaspidama ka uulitsate ehitamise juures terwishoiu nõudeid. Kui maanteed prügitatakse kruusaga, on see linna uulitsatele, nende liikumise elawuse tõttu wähe kõlbulik, sest et nõuab sagedast remontu, laguneb ruttu, annab palju tolmu ja pori. Sellepärast tõrjub praeguse aja tehnika sarnase uulitsate ehituse wiisi järgult wälja, mille asemele wõtatakse ette uulitsate sillutamise kunstmaterjaliga, nagu kandiliste kiwidega, asfaltiga, pakkudega wõi terasplaatidega. Peale selle ehitatakse jalgkäijatele uulitsa äärtele kõnniteed, mis uulitsast 5—20 cm. kõrgemale tõstetakse.

Õigis riikides on seadustega antud liikumise ja liikumisabinõude korraldamine ja sellekohaste määruste wäljaandmine linnade omawalitsuse kätte sest, et ei ole otsustarbehane ja wõimalik üldiseid ülerrikkilisi korraldusi linnade liikumise kohta maksma panna, kui linnades mitmesuguseid asjaolu- ja lahtuminewaid olukordi arwesse wõtta.

Meil maksma linnade seaduse järele (Городовое положение — издание 1892 года с дополнениями и изменениями 1917 года) on linnade wõimupiirkonda antud:

Uulitsate, platside, kõnniteede, rahwaparke, puisteede, jõe kallaste, sildade jne. hoolitsemine, ehitamine ja korraldamine (§ 2).

Edasi lubab sama seaduse paragrahw 108 linnawolikogule wälja anda määrusi järgmistes asjades:

1) õige linna ehitamise kohta plaani kohaselt;

2) kohtade eraldamise kohta, kuhu ei tohi

ehitada wabrikuid, teisi töökodasid ega kaubamaju;

3) uulitsate, kõnniteede, parkide, puisteede ning teiste üldiseks tarwituseks määratud kohtade korrahoidmise kohta, juurearmatud ka need kohad, kus maaala kuulub eraisikutele;

4) üldiseks tarwituseks määratud tänawohoburandtee, mehaanilise raudtee ehk muude liikumisabinõude nii weo- kui ka sõiduriistade liikumise ja nende pidamise korra kohta;

5) uulitsatel ning teistel teedel liikumise korra kohta, mis ei seisa teedeministeeriumi walitsemisel julgeoleku mõttes.

Nõnda näeme, et maksimate seadustega on liikumise alal teatavad kohustused linna omawalitsuste peale pandud, mille tõttu wiimastel tuleb selle eest hoolitseda, et liikumisteed oleksid ajandutele wastawalt korraldatud ning weo- ja sõiduriistade liikumisel kodanikkude julgeolek õnnetuks arahoidmises sellejuures kindlustatud. Arusaadaw, et mitte ükski ei ole, mil wiisil ja kus kohal sõidu- ja weoabinõud liiguwad. Nende liikumise kui ka pidamise kord on tarwis sellekohaste funduslikkude määrustega linnade piirkonnas maksma panna. Siin peab aga tähendama, et linnawolikogude poolt maksma pandud funduslikud määrused ei tohi üldiste seadustega wastolus olla.

Linna seaduse kohaselt on linnawolikogud ka wastawad funduslikud määrused linnades maksma pannud, mis reguleeriwad kõiki awalikkude tarwitamiseks määratud sõidu- ja weoriistade korraspidamist ning liikumise korda linna uulitsatel. Üksikasjaliselt wõiks mõnda neist nimetada:

Tallinna linnawolikogu poolt 22. juunil 1922 a. wastuwõetud funduslik määrus autobusside liikumise kohta Tallinnas („R. T.“ nr. 94 — 1922 a.); Tallinna linnawolikogu poolt 1. oktoobril 1922 a. wastuwõetud fund. määrus sõidu- ja weoriistade liikumise korraldamiseks uulitsatel ja awalikkudel platsidel („R. T.“ nr. 147 — 1922 a.); Narwa linnawolikogu poolt 21. juunil 1921 a. wastuwõetud funduslik määrus sõiduwooriäride pidamise kohta Narwas („R. T.“ nr. 72 — 1921 a.); Rakwere linnawolikogu poolt 14. oktoobril 1921 a. wastuwõetud funduslik määrus sõidu- ja weolude korraldamise kohta Rakwere linnas („R. T.“ nr. 96 — 1921 a.); Baltiiski linnawolikogu poolt 6. juunil 1922 a. wastuwõetud fun-

dušlik määrus sõidu- ja weemoorimeeste äri ja ameti pidamise kohta Baltiski linnas („R. T.“ nr. 81 — 1922 a.). Sarnased määrused on igas teises linnas linnawolikogude poolt vastu võetud ja maksma pandud. Kõikides nendes määrustes on üksikasjaliselt ära näidatud, kes võib sõidu- ja weoriistade äri pidada, millistel tingimustel on neil lubatud uulitsatel ja platsidel liikuda, misfuguseid kohustusi peavad nemad selle juures täitma jne. Meie linnad on kõik keskajal asutatud, selle aja nõuete kohaselt, nii et praegusel ajal, kus linnad väga kiiresti kasvavad, et ole võimalik kõikidel uulitsatel liikumine oma täies ulatuses. Sellepärast piiravad määrused nii mitmes kohas liikumist.

Peale selle normeerib määrus ka sõidu kiirust, sest vastasel korral, kus jõuwaht- rüd oma täiskõirusega liiguks, mõjuks see kodanikkude julgeoleku peale.

Linnawolikogude poolt väljakuulutatud määrused on sunduslikud kõigile, ning

nende mittetäitmise korral võetakse süüdlased kohtulikule vastutusele. See on ette nähtud linnade seaduse paragrahv 110, mis kõlab järgmiselt: „Süüdlased linna- volikogu poolt väljaantud määruste rikkumise eest, võetakse vastutusele üldistel alustel ja karistatakse rahukogu nuhtlus- seaduse § 29 põhjal, kui määruste rikkumine ei ole ettenähtud teistes nuhtlus- seadustes.

Linnade seadus näitab ära, et politsei- ametnikud on kohustatud selle järele wal- wama, et maksmapandud sunduslikud määrused täpisealt täidetakse. Sellest rippumata võivad linnawolikogud, mää- ruste täitmise järelwalvamiseks, walida iseäraldigi jaosfondade kuraatorid, keda warustatakse sellekohaste tunnistustega.

Süüdlaste awalikustegemise ja kohtu- likule vastutusele võtmise algatus, sun- duslikkude määruste rikkumises, kuulub nii politsei kui ka linnawalituse ja jaos- fondade kuraatorite võimupiirkonda.

Berliini kriminaal-politsei jälgimisamet.

Kriminaal-kommissar Willy Finke, Berliinis.

Berliini kriminaalpolitsei huvitavamate sissejeadete hulka kuulub jälgimisameti laialdane võrk, mis väliselt kahte järku jaguneb: büroo-tehniline, mille peaasu- kohaks jälgimisbüroo, ja saatemeeskond, kes oma korda mitmeks patrulliks jaguneb. See saatemeeskond seisab koos umbes 150 ametnikust ja töötab kriminaal-kommissari juhatusel all. Nende seast tähtsamad on: pantimisjärelwalwe patrull, kuritegemuse patrull, põhja, lõuna, lääne ja ida jälgimis- komandod ja võõrastemajade patrull.

Puht sisemine töö saab peaasjalikult jäl- gimisbüroo poolt korraldatud, mille lait- mata ja imponeeriva walituse väljaku- junemiseks Berliini kriminaal-politsei ülem tuntawalt kaasa on mõjunud. Jälgimis- büroo eesmärk seisab awarate ja süüdlaste jälgimiseviiside saawutamises. Selle büroo ülesandes on väga mitmekesised. Tema peategevus seisab selles, et kõiki jälgimises ettetulewaid materjaale ja abinõusid nii koondada, et järeluurimist võimalikult kiiremalt saaks ette võtta. Materjalina tulewad siin kõik ülestähendusel arwesse võtta, mis arapõgenenud kuritegijate jäl- gimiseks ja asjaolu selgitamiseks, tundma- ta enesetapjate, puudulikude ja haigete

isikute, samuti ka furnukehade kindlaks- tegemiseks väga tarwilikud.

Lugemata kartoteegid ja registrid jagu- newad kolme peagruppi: puuduwate isikute ja tundmata furnukehade kartoteek, tä- hestiku järele korraldatud otsimiskirjade register ja warastatud asjade kartoteek. Ametnikud, kes otsimiskirjade registrit pea- wad, on kohustatud ka nende isikute nime- kirja eest hoolt kandma, kes Berliini politsei presiidiumi korraldusel arretereeritud, üles märkides nende nime, elukutset ja süüdi- miskohta ja aega. Warguse märkimis- kaartidefogu tööpiirkonda kuulub ka aeg- leht, nõndanimetatud päewanimestik, mis sisaldab Suur-Berliini politseiametnikku- dele teatatud kaotsiläänud asjade üle. See kokkuvõte saab mitmes eksemplaaris pal- jundatud ja kohe peale ilmumist kalliski- wide- ja kullasepa-ärilede, pandi hoitulewõt- jatele ja wanakraamiga kauplejatele saade- tud.

Isäärilise tähtsuse ja suure huwi poolest on jälgimisbüroos tihti jälgimiskartoteek terve rea lastidega, mis sisaldawad sise- ja väljamaa politseiasutuste, riigiprokurö- ride, raudteewalitsuste, rahwuswaheliste reisi- ja wäljarändajate büroode, sadama-

asutuste, konsulaatide, waimuhaigemajade, elawa kaubaga kauplemise wastu wõitlemiseks ellukutsutud riikliste asutuste, postipeawalituste, karistusmajade jne. aadressid.

Nende aadresside arv ulatab kaugele üle 6000 ja iga üks neist on warustatud kahe ümbriku ja kahe telegrammi blanketiga, misjugaused tarbekorral käepärast walmis seisawad. See wõimaldab rutuliselt ärapõgenenud kuritegija jälgi leida. Näiteks, on kahtlustust, et isik, kes pangast suurema summa raha üle löönud, sellega üle mere kawatseb põgeneda; et takistusi põgenemiseks teha — telegrafeerib jälgimisbüroo igasse sadamapolitsei jaoskonda. Wähemate üleastumiste juures on küllalt mõõduandew, kui teatatakse raudteeasutustele ja küsimuse all olematesse piirijaamadesse.

Puuduwate isikute ja tundmata furnukehade kartoteek on saanuti rikkalikult täidetud. Kaartide kord, mida kumbagist soost isikute jaoks eraldi peetakse, sünnib kalendri järjekorras. Jga otsitava isiku tundemärkide järele on mõne furnukehaga leidmisel juba kerge sarnastada. Kuinõrd häid tagajärgi on see kartoteek tegelikus elus annud, tõendab fakt, et mõõdunud aasta jooksul enam kui 75% sai kindlaks tehtud.

Märksa suurem oma ulatamise ja ülewaatlikum oma forraduse poolest on warastatud asjade kartoteek. Kui siin veel meele tuletada, et iga warastatud asi oma iseäraliste tundemärkide järele ühikku kaarti peale tähendatakse, siis wõib enesele ette kujutada seda suurearwulist kaartide kogu. Seal leidub muu seas kaarte warastatud biljardipallide, aumärkide, dokumentide,

muusikariistade, maalide, kirjamargifogude, teadusliste teoste, filmide, grammofoni plaatide, kirjutusmasinate, lasfertiistade, kella- de jne. jaoks.

Peale ülalnimetatud kartoteekide leidub jälgimisbüroos veel aadresside kogu, mis sisaldab kõikide Berliini haigemajade, pangasutuste, pandimajade, hotellide, kuritegijate lokaalide, kontsertsaalide, naisteeniatega joogikohtade jne. asukohti. See kergendab warastatud asjade ja tagaotsitawate isikute asupaiga leidmiseks lahendamaid jälgimistingimusi. Et selle jälgimisbüroo tarwitada rikkalik raamatukogu, on iseenesest arusaadaw. Peale sise- ja wäljamaa juuremate linnade aadressilaudade on seal veel suurepäraline kogu kursoraamatuid, maalkaarte, linnaplaane jne., peale selle täielikud sise- ja wäljamaa otsimislehed.

Selle peale waatamata, et jälgimisbüroo suuremalt jaolt nägemata tegutses ja jälgimisabinõude täiendamise eest hoolitseb, siis ei on see asutus kahtlemata üks tarwilikumatest, kui kusagilt kuriteo toimumisest teade ilmub. Nimelt seisab tema ülesanne selles: teateid, telegramme, kirju ja kaugekõnesid iga nelja tuule poole laiali saata. Siis on sellele asutusele iga minut kallis, isegi iga sekund kasutatakse tulusalt ära. See asutus hoolitseb otsimiskirjade rutulise laialisaatmise eest, et kuritegijat wõimalik veel piiri peal tabada; ta teatab aegkirjandusele toimunud kuritööst ja lasab weripunased plakadid kohaliste Berliini kuulutuspostidele lüüa, milles publikumile lubatakse tasuta kuni 100.000 margani, kellel õnnestab mõrtsukat kinni püüda ehk asjasse puutuwaid teateid anda.

Õigusteadusest.

Tsiwiil-õigus.

Wann. adw. K. Mikfeldt.

Isikute ühinguid (seltsid), kes oma sihiks ei ole mitte kasusaabumist wõtnud, nagu teaduslikud, spordi ja sarn., wõib seltsinguteks lugeda B. Graf. § 4266 mõttes ainult siis, kui nemad ka waranduslist ühtsust (общность) loowad.

Seltsingu lepingu jaoks mingisugust iseäralist vormi tarwis ei ole (§ 4272). Leping on kohustaw kõikidele seltsilistele;

iga seltsiline peab tingitud talletist (вкладъ) rahas, asjades wõi isiklike tegewuse näol jisse kandma ning wastutab teiste seltsiliste ees mitte ainult sisetundetuse (недобросовѣстность), waid ka hooletuse eest.

Balti Grafeadus jaotab kõiki seltsinguid kahte liiki: 1) täielised seltsingud ja 2) osalised.

1) Täieline ehk uniwersaal

seltsing (полное товарищество) loob kõikide seltsiliste waranduse ühtjult (общность имущества), mida aga mingil viisil juriidilise isiku waranduseks lugeda ei saa, Balti Graf., wastuseisus kaubanduse sead., ei tunne seltsingut, kui juriidilist isikut, waid ühhi seltsilisi. Selle ühtjuse põhjal läheb kõik, mida keegi seltsiline omandab otsekohe seltsingu kasuks, kuid iga seltsilisel on omalt poolt õigus ühiseft waranduseft oma perekonna ülespidamise kulufid katta, rippumata sellest, kui suur tema talletis oli (§ 4286—90). Niisamuti saab täielise seltsingu lõpetamise puhul tema warandus seltsi liikmete wahel ära jaotatud ühetajaselt, selle peale waatamata, kui palju just keegi omal ajal sisse maksnud (§ 4293).

2) Osalise seltsingu (товарищество неполное) juures saawad lepingu sifu ja sibi läbi kindlaks määratud, misjuga seid asju tuleb ühiseft waranduseks lugeda ja kui suur talletist keegi peab sisse maksma (§ 3294), kõik muu warandus jääb seltsiliste isiklikuks omanduseks. Selle juures peab tähendama, et ainult äratarwitatawad ja asendatawad asjad lähewad kõikide seltsiliste kaasomanduseks; ja nende hukkamine langeb terve seltsingu peale, mitte äratarwitatawate ja mitte asendatawate hukkamine, aga selle seltsilise peale, kes nende omanik, sest omanduse õigus jääb siis sellele, kes neid on sisse kannud (§ 4296).

Seltsingu asjade walitsemine sünnib seltsiliste üldisel nõusolekul, kui äratahendamis ei ole, et otsustamine sünnib hääle enamusel. Saadud kasu wõi kahju saab seltsiliste wahel niisamuti ära jaotatud, nagu see lepingus ette nähtud, ei olnud aga selle kohta mingisugust kokkulepet, siis wastawalt sissemaksudele. Seltsingu lõpetamise puhul saab iga seltsiline oma talletise tagasi.

Nagu juba öeldud, ei ole seltsing Balti Graf. järele juriidiline isik, ja sellepärast tuleb õiguse subjektilis lugeda mitte seltsingut, waid ainult seltsilisi; sellepärast ka wastutab ja saab kasu mitte seltsing, waid seltsilised, kusjuures wiimased harilikult ei wastuta kolmanda isikute ees mitte solidaarset, waid isikult (отдельно) — § 4311, wälja arwatud teatawad juhtumised.

Seltsing lõpeb: 1) kõikide seltsiliste nõusolekul, 2) seltsilise wäljaastumisega, sest kedagi ei wõi sundida oma tahtmise wastu seltsingusse jääda, 3) surmaga, sest seltsi-

lise pärijad iseeneft seltsingusse ei astu, 4) sibi kättesaabumiseega, milleks seltsing ajutatud, 5) tähtaja kättesõudmisega, 6) konkurssiga jne. (§ 4317 ja järgm.).

Mainitud kodanlistest lihtseltsinguteft (простое товарищество) tuleb eraldada kauba seltsifid (торговья товарищества) millede sibi on kaubaoperatsioonide toimetamine ja mis kaubanduse sead. ja teistes sead. ette nähtud, nimelt: täielised seltsid, kommandiitsetsid, aktsiaseltsid ja teised.

1) Täieline selts on niisugune selts, kus kõik osanikud — kaks ehk rohkem — seltsi kohustuste eest solidaarset ning terve oma warandusega — liikuma wõi liikumata — wastutawad. Osanikkude omawaheline wahetord saab firjaliku lepingu läbi kindlaks määratud, misjuga sel teadusfarnaute jõud on (Kaub. j. § 67). Jgatähes on igal osanikul õigus seltsi walitsemiseft osa wõtta, kuid asjade walitsemine wõib ka ühe liikme, juhataja (председитель) peale pandud saada, keda seltsi esitajaks tuleb lugeda. Kui aga teda ei ole, siis loetakse seltsi esitajaks iga liiget.

2) Kommandiitset (товарищество на вере) on niisugune selts, kus ühed liikmed — täielised osanikud (полные товарищи) — wastutawad solidaarset terve oma warandusega ning juhatawad seltsi asju, teised aga wastutawad ainult oma osadega, nii et nende wastutus on piiratud nende talletise suurusega. Täielises seltsis on kõik osanikud ettemõtte peremehed, kommandiitsetis on aga tegutsewad isikud ainult täielised osanikud, kellele talletajad oma kapitaale on usaldanud; wiimased ise aga teisewad äri asjaajamisest kõrwal (Kaub. j. § 73).

Mõlemad seltsid omandawad juriidiliste isikute õigused siis, kui nemad oma asjajamisest on wastawale linnawalitsusele ning kohalikkudele kaupmeestele teatanud. Teadaanne peab sisaldama: 1) seltsi nimetust, kas täeline wõi kommandiit, 2) kõikide täeliste osanikkude nimed ja adressid, 3) osanikkude allkirjad ja pitsatid, kes wolitatud on seltsi asju ajama, 4) seltsi kapitaali suurust (Kaub. j. § 59, 60, 76).

3) Aktsiaseltsiks nimetatakse seltsi, mis teatava nimetuse (firma) all asjatakse põhikapitaaliga, mis ühesugustesje osadesse (aktsiad) jaotatud, kusjuures seltsiliikmed, n. nim. aktsionäärid oma isiklise warandusega mingit wastutust ettemõtte eest ei kanna, sest nende wastutus on piiratud nende poolt sissekandud osadega — aktsiatega. Niisamuti on aktsiaselts

juriidiline isik, mille raskuspunkt on liitkapitaal (складочн. капиталъ,) aga mitte jeltfi liikmed.

Aktšia materjaalses mõttes on õigus osavõtmise peale ettevõttes, formaalses mõttes — dokument, mis seda osavõtmise õigust tunnistab. Aktšiad võivad olla kas nimelised või ettenähtava peale; nii esimesi kui ka teisi võib ühe isiku poolt teisele edasi anda.

Aktšionäride õigusi ja kohustusi määrab kindlaks osalt seadus, osalt jeltfi põhikiri. Igal aktšionäril on õigus ettevõtte puhtast kasust vastavat osa omale saada, n. n. dividendi. Kui aktšiaselts oma tegemust lõpetab, siis võivad aktšionärid jeltfi warranduse jaotamist nõuda.

Aktšionäride isikline osavõtmine jeltfi asjadest seisab: 1) üldkoosolekute osavõtmises, kusjuures mõned põhikirjad annavad otjustava hääleõiguse ainult teatava arvu aktšiate pidajatele; 2) õiguses ennast juhatusesse või revisjonkommisjoni walida lasta; 3) õiguses jeltfi raamatuid, dokumente ja bilansi läbi waadata.

Aktšiaselts on juriidiline isik ja sellepärast avaldab tema oma tehet ning tegeleb teatavate organide kaudu, nimelt üld- ehk peakoosoleku, revisjonkommisjoni ja juhatusel kaudu.

Р е а к о о с о л е к (общее собрание) on kõrgem jeltfi organ, nõnda ütelda tema peremees. Otsused saavad tehtud lihtsa häälteenamusega, kuiwõrd seodus või põhikiri rohkem ei nõua. Peakoosolekud on harilikult korralised ja erakorralised. Neid kutsutakse kokku iga aasta möödaminud aasta tegemise, aruande ja bilansi läbiwaatamiseks jne. Erakorralised peakoosolekud kutsutakse kokku juhatusel arvanagemisel ehk teatava aktšionäride arvu nõudmisel. Peakoosolekud otsustavad tähtsamaid küsimusi, nagu liikumata warranduse omandamist jne., walib juhatusel, revisjonkommisjoni liikmeid, kinnitab aastabilansi, otsustab jeltfi likvideerimist jne. Peakoosoleku otsused on kohustavad kõigidele aktšionäridele, isegi neile, kes koosolekust osa ei ole võtnud. Kes aga otsusega rahul ei ole ja teda seadusewastaseks loeb, võib tema peale Rahukogusse kaebust tõsta.

Ж у х а т у с (правление) on jeltfi teine tähtis organ, nimelt täidesaatev. Juhatusel liikmete arv ja nende walimine, õigused ja kohustused saavad põhikirjas üksikasjaliselt kindlaks määratud. Tema kohustustesse kuuluvad harilikult: jeltfi

aktšiate eest raha wastuwõtmine, raamatupidamise ja kirjatoimetuse siseseadmine, ametnikkude palkamine, ruumide üürimine, wekslite ja teiste kohustuste waljandmine, lepingute tegemine jeltfi nimel, peakoosolekute kokkutõmmine jne. Üldse, võib juhatus ilma isikliku wõlakirjata ametikohtades ja ametnikkude juures jeltfi asju toimetada ning selleks ka kõrwalisi isikuid wõlitada. Kõikidel nendel juhtumistel käsitab juhatus jeltfi asju korraliku kaubamaja eeskujul.

Р е в и з и о н к о м м и с и о н. Seltfi tegemise ja aastaaruande rewideerimiseks walib peakoosolek hääleõiguslike aktšionäride hulgast revisjonkommisjoni, kellel igal ajal õigus on jeltfi asjaajamist ja kasasid rewideerida.

Aktšiaseltsi tekkimiseks on tarwis kõige wähemalt kolm asutajat, õigus- ja tegewõimulised isikud, kes põhikirja walja lõpetawad, alla kirjutawad ja registreeriwad.

Kõik aktšiaseltsid, kui juriidilised isikud, peawad registreeritama. Kuid nemad wõiwad registreeritud saada ainult pärast seda, kui nad sellekohaselt seaduslikult või administratiiv-wõimult (ministeeriumilt, kelle alla nemad oma tegewussfihide järele kuuluwad) ajutamiseks luba on saanud.

Registreerimise palwed antakse sisse sellele rahukogule, kelle ringkonnas jeltfi juhatus asub, kusjuures asutajate allkirjad palwe peale tõeks tunnistatud ja kaks põhikirja eksemplaari juure lisatud peawad olema.

Kuu aja jooksul peale registreerimispalwe kättesaamist peab kohus asja läbi waatama ja ära otsustama, kas jeltfi registreerimise sisse kanda või palwe tagasi lükata. Ei ole asi kuu aja jooksul mitte ära otsustatud, siis on jeltfil õigus ennast registreeritaks lugeda ja tegemust alata.

Registreerimispalwet võib kohus ainult siis tagasi lükata, kui põhikiri maksimatele seadustele ei wasta, ning tema otsuse peale wõiwad asutajad revisjoni kaebuse teel kõrgemasse Riigikohtusse edasi kaebata kuu aja jooksul. Riigikohtu otsus on lõplik ja tema peale edasikaebamist ei ole.

Põhikirjade muutmiste ja täienduste registreerimine sünnib sama korra järele, nagu jeltside registreerimine.

Kui kohus on otsustanud mingisugust jeltfi registreerida, siis kantakse ta registreerimise sisse ja põhikirjad avaldatakse „R. L.“ täielisel kujul.

Altkkajaltis lõpeb: 1) kui põhikirjas ette nähtud kestmise tähtaeg möödas, 2) peakoosoleku otsuse põhjal, harilikult, kui suurema osa põhikapitaali kaotus ilmiks tuleb. Seltsi tegemise lõpetamise korral

valib peakoosolek oma kehtelt likvideerimise komisjoni ja määrab laubandus- tööstusministri kinnitusele likvideerimise korra kindlaks, 3) konkurssi määramisel, maksujõuetuse tõttu jne.

Ametlik osa.

Riigikohtu otsused.

Keda tuleb Maaseaduse § 21 p. 3 tähendatud sõdurite perekonnaks lugeda?

Langenud sõduri perekond on see, kes temast eluajal ära rippus, s. o., naine ja lapsed ilmsõjaltmata ja tema vanemad jne. ainult siis kui langenud sõdur neid tegelikult toitis.

1. märtsil 1920 a. Njutawa Kogu poolt vastu võetud määrusel, millega pikendati rahwawäelaste-rentnikkude või nende perekondade rendilepinguid, oli majanduslik siht ja eesmärk: sõjaväes teenivate rahwawäelaste ainelisi huvisid kaitsta ja nende majanduslikku seisukorda kergendada. Järelikult peab nende perekonda majanduslikus mõttes mõistma, kui peret, kelle eest rahwawäelane enne wäeteenistusse astumist kui perekonna pea hoolt kandis. See rahwawäelase perekonna mõiste on koostöös ka Njutawa Kogu poolt 9. detsembril 1919 a. („R. L.“ nr. 108) vastu võetud rahwawäelaste perekondade toetamise seadusega, mille § 1 juurelisatud märkuses rahwawäelase perekonna liimiks loetakse: 1) tema naine ja lapsed ja 2) isikud, keda rahwawäelane enne wäeteenistusse astumist tegelikult ülmal pidas, ehk keda tema seaduse järele oli kohustatud ülmal pidama.

Kas võib jaoskonna tulumaks komiteede otsuste peale otsekoheste maksude peawalitjusele edasi kaebata?

Wastus eitaw.

Wabariigi Walitjuse poolt 12. aprillil 1920 a. ajutise walitjuse korra § 12-a põhjal vastu võetud ja „Riigi Teatajas“ nr. 63/64 sead. nr. 184 all awaldatud tulumaksu seaduse § 24, 53 ja 55 ja Riigikogu poolt 31. mail 1922 a. vastu võetud tulumaksu muudatusse seaduse § 24 („R. L.“ nr. 78 — 1922 a.) põhjal kuuluvad kaebused jaoskonna tulumaksu komiteede otsuste vastu üksnes tulumaksu peakomitee, kui apellatsioon astme, aga mitte otsekoheste maksude peawalitjuse läbiwaatamisele.

Kas Eesti kodakondsusesse mitte kuuluv isik võib Maaseaduse § 4 ette nähtud lepingute kreposteermiseks luba saada, kui ta lepingu sõlmimise ajal Wene kodakondsusesse kuulus?

Wastus eitaw.

Balti Eradiguse § 713 märkus 2 järele on wäljamaalastel kinniswarade omandamine Liitwimaal ja osalt ka Eesti maal keelatud. Asjaolu, et kinniswara ostja lepingu sõlmimise ajal Weneriigi alam oli, ei kõrvalda mitte seaduse nõudmist, et temal ka praegusel ajal tarwiline õiguswõime oleks olemas.

Kui ülal tsiteeritud seadus nõuab, et kellegi nimele juba kreposteeritud kinniswara peab teatava aja jooksul likvideeritud saama, kui see isik õiguse kaotab seda wara wallata, siis ei ole seaduslik põhjust lubada liikumata warandust kreposteerida, s. o. omandada (W. E. S. § 812) iftu nimele, kellel praegusel ajal ühepea ei ole õigust seda warandust omandada (W. Sen. üldf. Otsus nr. 3 — 1907 a.

Siseministri päewatärguga 23. juunist s. a. nr. 14.

1) Awaldatud teadmijeks Wabariigi Walitjuse otsus 15. juunist s. a.: „Anda riigiasutustele juhtnõuaks, et „Riigiteenijate ametisõitude tasu seaduse“ („R. L.“ nr. 113 — 1921 a.) § 7 põhjal võib ümberpaigutatavatele erakorraliste kulude katmiseks poole kuupalga suurust tasu makssta ainult juhtumisel, kui ümberpaigutamine sünnib ametasutuse korraldusel ja huwides, sellepeale waatamata, kas see sünnib ametniku enese või asutuse algatusel. Sama põhimõtte oleks makssta ka nende kohta, kes ümberpaigutatakse ühe ja sama asutuse piirkonnas, kuid ühest raionist teise, wälja arvatud ümberpaigutused, mis sünniwad ühe ja sama linna, alevi või walla administratiiv piirides. Ümberpaigutamise puhul ühe ja sama linna, alevi või administratiiv piirides kaetakse kulud aga ainult siis, kui ümberpaigutataw on sunnitud selle tõttu ameti huwides oma alalist elukohta muutma“.

2) Telefoni magistraalühenduste wäite arwu tõttu takistab ametliste kaugekõnede rohkus erakaugekõnede pidamist, mis iseäranis äritegemise peale halwasit mõjub; peale selle ei anna ametlijed kõned riigile tegelikult mingit tulu, kuna erakaugekõned seda annawad.

Ametliste kaugekõnede kontroleerimise otstarbel panen peawalitjusele ette korraldada, et iga ametliku telefoniaparaadi juures, mille kaudu kaugekõned peetakse, saaks päewil peetud, kus iga kaugekõne registreeritakse ja ära tähendatakse, kes, kellega, milal ja mis asjas rääkinud. Kaugekõned võib pl-

dada ainult hädasti tarvitistel juhtumistel ja mõimalikult mitte üle 3 minuti kestvuse. Iga kaugekõne aparadi pidaja, täh. see ametnik, kelle telefoni aparadi kaudu kaugekõnesid peetakse, on lohusitatud arve fiinitamisel kontroleerima, kas kaugekõnesid ei ole peetud erateel ilma päiwikuse märkimata. Peale selle pean iga kaugekõne tarvitaja ametniku aukohuseks päiwikuse märkida, kui kõne oli erakõne. Arve fiinitamisel tuleb ametnikul erakõnede eest tasuda üldise tariifi järele.

Peawalituse juhatajatel ja ajutuste juhatajatel ülematel korraldada, et kaugekõnesid peetaks võimalikult kella 12-ni päewal, wäljaarwatud erakorralised juhtumised ja administratiiv-ala rutulised korraldused.

Kohtuministeeriumi määrus 27. juunist j. a. nr. 6, Tartu-Wõru rahukogu ringkonna kohtu-uuri- ja tööpiirkondade muutmise kohta.

Tartu-Wõru rahukogu ringkonna kohtu-uuri- ja tööpiirkonnad on määratud järgmiselt:

1. Tartu jaoskond. (Kantslele ajukoht Tartus).

Tartu linnapolitsei 1. jaoskond, wälja arwatud Weeriku linnaosa; raudteejaam ja see linnaosa, mis on piiratud Uueturu, Mia, Wafjali, Maarjamõisa, Wallikraawi ja Kauba tänavatega kuni Emajõeni (Maarjamõisa ja Wallikraawi tänavate paarita numbrid jääwad 1-ise jaoskonda).

2. Tartu jaoskond. (Kantslele ajukoht Tartus).

Tartu linnapolitsei 1. jaoskonna osa, mis piiratud Uueturu, Mia, Wafjali, Maarjamõisa, Wallikraawi ja Kauba tänavatega kuni Emajõeni; Tartu linnapolitsei 2. jaoskond; Weeriku linnaosa; Tartu linnapolitsei 3. jaoskonnast osa, mis piiratud Raatuse ja Jaama mõisa poolse Puiestee tänawa lõpuga; Kopta wald.

3. Tartu jaoskond. (Kantslele ajukoht Tartus).

Wallad: Kofora, Alatskivi, Wara, Kawastu, Luunja, Haaslawa, Wesneri, Kambja, Krüüdneri (endiste Wana-Prangli ja Weski waldadega), Kastre-Wõnnu, Ahja, Wana- ja Wastse-Kuuste, Kasina, Mätsa, Tammistu.

4. Tartu jaoskond. (Kantslele ajukoht Tartus).

Wallad: Kawilda, Milla, Laiuse, Jõgewa, Waimastvere, Laius-Tähtwere, Elistwere, Saadjärwe, Sootaga, Härjanurme, Laewa, Puurmanni, Kaarepere, Kuremaa, Tähtwere, Worbuse; raudteeliini Tartu maakonnas Tartust Tapa poole kuni Põhja jaamani.

5. Tartu jaoskond. (Kantslele ajukoht Tartus).

Tartu raudteejaam; Tartu linnapolitsei 3. jaos-

kond, wäljaarwatud osa, mis piiratud Raatuse ja Jaama mõisa poolse Puiestee tänawa lõpuga; Otepää alew; wallad: Wana- ja Wastse-Otepää Palupera, Piltuse, Pühajärwe, Akre, Aru, Lute, Pangodi, Hellenurme, Rõngu, Kirepi, Walguta, Uderna, Rõnguta, Kodijärwe, Rannu, Meeri, Päidla; raudteeliin Tartu maakonnas Tartust Walga poole kuni Keeni jaamani (excl.).

6. Tartu jaoskond. (Kantslele ajukoht Tartus).

Wallad: Kaadi, Kudina, Saare, Koela, Pala, Ranna, Kasepää, Mustwee, Wõtitwere, Awinurme, Lohusoo ja Peipjäärne.

1. Wõru jaoskond. (Kantslele ajukoht Wõrus).

Wõru linn; wallad: Aleksandri, Weriora, Wõru, Kasariitsa, Kähri, Kahlwa, Rioma, Meeksi, Moijekatši, Põlgaste, Peri, Käpina, Koiola, Timmo, Toolamaa; jaoskonnast läbiminek raudteeliin.

2. Wõru jaoskond. (Kantslele ajukoht Wõrus).

Wallad: Wana-Antsla, Eõmmerpalu, Waa-bina, Kargula, Krabi, Linnamäe, Nurfi, Rõuge, Wana-Koosa, Pindi, Urwaste, Zooru, Kogofi, Wiitina, Saaru, Uue-Koosa, Haanja, Laewa, Looji, Misjo, Wastseliina, Wana-Laitsna, Mõniste, Wastse-Antsla, Walgjärwe, Kõlliste, Kooraste, Craftwere; jaoskonnast läbiminek raudteeliin.

Petseri jaoskond. (Kantslele ajukoht Petseris).

Petseri linn ja maakond; Orawa wald Wõru maakonnast.

1. Walga jaoskond. (Kantslele ajukoht Walgas).

Walga linn; wallad: Paju, Kaagjärwe, Laanemetja, Tahewa; raudteeliin Wõru sihis Walga raudtee jaamast kuni Wõru maakonna piirini, kiti-roopalise raudteeliin Mõisaküla sihis Walga raudtee jaamast kuni Läti piirini.

2. Walga jaoskond. (Kantslele ajukoht Walgas).

Tõrwa alew; wallad: Sooru, Holdre (Hoomuli), Leebiku, Hummuli, Löwe, Kooriküla, Jõgewesti, Laagepera, Helme, Paktüla, Kuigatši, Laatre, Sangaste, Tõlliste, Keeni, Karula; raudteeliin Walgast Tapa poole kuni Keeni jaamani (incl.); Walga raudteejaam.

„Riigi Teataja“ nr. 88—90 jisu.

Nr. 88. Määrus wagunite tühjendamiseks ehk täitmiseks etteandmise kohta riigiraudtee Tallinna jaama juures olewatele teedele ehk teeharudele. — Määrus kaupade wäljaweo ning tollimaksude kohta. — Sunduskiru määruse muudatus turu peal kauplemise kohta Tallinna linnas. — Sundmäärus metsa- materjalide ja kraami mahapanemise kohta lae-

wadele laadimiseks Võju rannas. — Hindamise peakommissiooni koduford. — E. W. kodakondsusest wabastatud isikute nimekirj. — VII. jst. töökaitse komisjari teadaanne. — Elwa alevivolikogu liikmete nimekirj.

Nr. 89. Määrus lihtjastatud metsamajandusplaanide koksuseadmise juhtnõuete muutmiseks. — Juhatuskiri walla-alewivalitsustele liikumata walanduste matsuseaduse teostamiseks. — Nimetused,

ümberpaigutusel, ametipuhkus. — Posti peawalitsuse teadaanne.

Nr. 90. Otsus Obinitja walla Meremäe wallats ümbernimetamise kohta. — Korraldus algkoolide tunnikawa kohta. — Tunnikawa. — Instruktioon awalikkude alg- ja keskkoolide ning nende asetäitwate erakoolide klassjuhatajatele. — Juhatuskiri wäljaspool linna ja alewid asuwate kinniswarade hindamiseks. — Lifad.

Mitmesugust.

Soome politseijõudude wähenemine.

Riiginõukogu on otsustanud Soome linnade ja ühtlasi Turu, Wiiburi, Tampere ja Pori eeslinnade politseiasutuste meeskondi, kus 1922. a. ühtekokku 2840 inimest teenis, wähenendada 1. aprilliks j. a. 194 inimese võrra. Peale selle on kuberneridele ette pandud, nende arvanõuete järelse teenistusest wabastada ja lahti lasta kõige pealt ülemääraseid teenijaid, nii et 1. detsembriks j. a. aiault 80% aprillikuu arwust ametisse jääks. Samuti tuleb kuberneridel sifeministri ringkirja põhjal maapolitseid wähenendada, nii et 1. det. 5—20% praegusest meeskonna arwust teenistusest lahkuks. Wähenemine linnades ja maakondades sünnib eriti, sest mõnes maakonnas on maapolitseid meeskonnad juba nüüd õige wäikearwulised.

Soome politseinikkude-ühisuse järjekorralisel aastakoosolekul 28. märtsil 1923 a. Helsingis,

kus 246 hääleõiguslikku liiget kokku oli olnud, arutati peaaesjalikult majanduslikku küsimust. Palgaküsimuses tuldi otsusele, et alampalgalised: politseikonstablid, nooremad kantselei teenijad, ka mõnede politseiasutuste sekretäärid, kõige raskema üleskohtu all kannu-

tawad, millest Soome ametiühisuste keskkoolide kirjalt teatada otsustati. Palga alammääraks politsei teenijatele otsustati Eduskunta indeksi järel 1.500 mkr. kuus nõuda.

Muud majanduslikud tingimised leiti enam-wähem rahuldawateks.

Politseikonstablite teenistuse astumiseks otsustati järgmised tõlbarusnõuded üles seada:

- 1) wanadus 21—30 aastat;
- 2) pikkus vähemalt 175 cm.;
- 3) terwisline seisukord hea, tugew kehahähtus, nägemine ja kuulmine head (takistawateks wigadeks peetakse kubeme wigastusi, tugewat jalgade higistamist, halbu hambaid);
- 4) hea otsustamiswõime, rahuline meelelaad;
- 5) kooliharidus: kõrgem rahwakool, wõi sellele wastawad teadmised;
- 6) läbi tehtud sõjawäeteenistus;
- 7) karj, riiklikelt ustaw;
- 8) laitmata eluwõisid.

Otsustati neid nõudeid politsei asutuste juhatajatele teatawaks teha; kui madalate palgaolude tõttu neid nõudeid alguses kõigiti läbi wiia ei suudeta, tuleb neid politseiasutustes ikkagi silmas pidada.

„Suomen Poliisilehti“.

Küsimused ja kostmised.

Nr. 1433. Rairooni ülem R. Küsimus.

1. „Riigi Teatajas“ Nr. 48/49 — 1923 a. aratombes Wabariigi Walitsuse protokolli p. 2 all nähakse ette lisatajumaksimist ametnikkudele, kes peale otsusehõlme kohuste täitmise weel teise kohuseid peab ajutiselt täitma. Kas wõib politsei rairooni ülem, kes naabri rairooni ülema kohuseid täidab wiimase aratolekul, ülemuse käjul, eelpool nimetatud seaduse põhjal taju saada?

2. Nr. 1561. Engeja X. Küsimus. Kas on õigustatud wälispolitsei ametnik, kelle peale on pandud piirpolitsei punkti kontrolööri kohuste täitmine, selle eest üle tunni tööde taju saama, kui punktist käesolewal aastal kuni jüa ajani üle 70 looma ja 300 inimese on läbi käinud.

1 ja 2. **Wastus.** Politseiametnikud wõiwad lisataju saada, kuid wastawate politsei ülemate ettepanekul, kuna lisataju juuruse sifeminister kindlaks määrab.

Wäljaandja: Toimetuskomisjon.

Wastutaw toimetaja: E. Maddison.

Tegelik toimetaja: R. Rogermann.

K u u l u t u s e d.

Tunnistatakse maksusetaks järgmised isikutunnistused:

- P u i e s t i k, Wassili Mihaili p., w. a. Slobodka wallawal. 13. 12. 19 a. nr. 424. (14102)
- W a s s a p o l d, Iwan Feodori p., w. a. Slobodka wallawal. 2. 2. 20 a. nr. 486. (14103)
- S a p a g o w, Stepan Timofei p., w. a. Slobodka wallawal. 29. 1. 20 a. nr. 1012. (14104)
- M a r k u s, Ignati, w. a. Slobodka wallawal. 29. 9. 20 a. nr. 3736. (14107)
- S w e t l a k o w, Nikolai, w. a. Slobodka wallawal. 27. 8. 20 a. nr. 3609. (14108)
- R e i n w a l d t, Anton Abo p., w. a. Jõhwi alewival. 1. 11. 21 a. nr. 101. (9572)
- R i i t e n b e r g, Eduard Hendriku p., w. a. Kolga wallawal. (10218)
- R i e l ä n d e r, Kristine Hansu t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 2. 1. 20 a. nr. 6415. (12069)
- P a b o, Eduard Juhani p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 31. 8. 19 a. nr. 11628. (12069)
- W ä l k, Arnold Juhani p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 24. 3. 20 a. nr. 10170. (12069)
- R i e m a n n, August Karli p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 13. 1. 20 a. nr. 7676. (12069)
- S a u e r, Friedrich Karli p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 23. 12. 20 a. nr. 12437. (12069)
- A l j a s, Julius Jaani p., w. a. Kurna wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 395. (12069)
- S i i l h e k, Kusta Joosep p., w. a. Ahja wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 101. (12069)
- K a r o t s i n g, Lydia Helse t., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 24. 11. 19 a. nr. 355. (12069)
- S c h r o e d e r, August Priidik p., w. a. Paadremaa wallawal. 31. 3. 22 a. nr. 637. (12391)
- K a r j u s, Minna Hendriku t., w. a. Rõngu wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 4310. (12597)
- T a s a, Martin Augusti p., w. a. Walguta wallawal. 20. 12. 19 a. nr. 356. (12599)
- L o o t, Jaan Johani p., w. a. Walguta wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 108. (12598)
- W o r o w, Woldemar Karli p., w. a. Rannu wallawal. 23. 9. 20 a. nr. 699. (12600)
- M e e l i s, Piisa, Kustase t., w. a. Järwafandi wallawal. 20. 12. 19 a. nr. 232. (12720)
- M a l t i e w, Pawel Konstantini p., w. a. Tall. l. pol. ülemalt 28. 9. 21 a. nr. 2363. (12721)
- P ü b a s o, Tõnis Tõnise p., w. a. Järwafandi wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 58. (12723)
- B a m b e r g, Johannes Jüri p., w. a. Rahu wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 157. (12724)
- P u n d e r m a n n, Anna Marie t., w. a. Rahu wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 321. (12725)
- T e p w e i, Eduard Mardi p., w. a. Rapla wallawal. 28. 1. 20 a. nr. 721. (12726)
- D r e i m a n n, Marie Juhani t., w. a. Rehtna wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 108. (12727)
- T e l l i s k i w i, Arnold Jaani p., w. a. Juuru wallawal. 2. 11. 22 a. nr. 1698. (12728)
- R i i t m a n n, Johannes Hansu p., w. a. Rapla wallawal. 7. 9. 20 a. nr. 2412. (12730)
- H a n s e n, Anton Hansu p. (12780)
- S a a r p u u, Elisabet Kustase t. (12779)
- A l e i m a n n, Anette. (12778)
- R o o n i, Otto Jakobi p., w. a. Wäana wallawal. 20. 3. 20 a. nr. 613. (12944)
- S i m b a c h, Jüri Jüri p., w. a. Raudtee pol. ülemalt 19. 11. 19 a. nr. 749. (12945)
- A n t o n, Anna Karli t., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 14. 11. 21 a. nr. 5036. (13159)
- M a l i n, Elmar Tritsu p., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 7. 12. 19 a. nr. 2494. (13160)
- J õ h w i k a s, Heinrich Hansu p., w. a. Pärnu l. pol. jsk. 24. 12. 19 a. nr. 7594. (13161)
- M i h k e l s o n, Epp Abo t., w. a. Wiljandi wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 488. (13162)
- K o o r t, Katalie Jaani t., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 16. 12. 19 a. nr. 5424. (13163)
- G r e e n b e r g, Amalie Karli t., w. a. Sõmeru wallawal. 12. 12. 19 a. nr. 797. (13277)
- T a a l i n g, Jakob Hansu p., w. a. Sõmeru wallawal. 1920 a. nr. 1191. (13278)
- S e n a p e a, Karl, w. a. Tall. l. pol. 3. jsk. 16. 3. 22 a. nr. 15632. (13435)
- S i p p, Eduard, w. a. Tall. l. pol. 2. jsk. 15. 5. 20 a. nr. 9452. (13436)
- G r e e n b e r g, Karl Madi p., w. a. Sõmeru wallawal. 1. 3. 21 a. nr. 1669. (13279)
- R o b i n, Eduard Mihkli p., w. a. Rüti wallawal. 8. 4. 21 a. nr. 886. (13280)
- T r ä ä l, August Jaani p., w. a. Kalwi wallawal. 20. 12. 19 a. nr. 559. (13281)
- S e i l, Aleksander Jfafi p., w. a. Kalwi wallawal. 9. 12. 19 a. nr. 306. (13282)

- Dts, Aleksander Tooma p., w. a. Noela wallawal. 1920 a. nr. 742. (13284)
- Pünger, Johannes Johannese p., w. a. Tall. I. pol. ülemalt 1919 a. nr. 3083. (13477)
- Pent, Albertine Jaani t., w. a. Tall. I. pol. ülemalt 1920 a. nr. 10638. (13478)
- Fermann, Karl Karli p., w. a. Raudtee pol. I. jsk. 1920 a. (13479)
- Ruusevks, Jakob Jakobi p., w. a. Tall. I. pol. ülemalt 1919 a. nr. 8176. (13480)
- Marwa, Katta Jaagu t., w. a. Tall. I. pol. ülemalt 1919/1920 a. (13481)
- Jääger, Daawet, w. a. Tall. I. pol. ülemalt 30. 1. 20 a. (13482)
- Eylant, Werner Aleksandri p., w. a. Nohila wallawal. 20. 9. 20 a. nr. 2146. (13483)
- Wakpeea, Elise Reediku t., w. a. Vümmada wallawal. 25. 11. 21 a. nr. 1320. (13556)
- Ruuh, Peeter Mihkli p., w. a. Vümmada wallawal. 31. 1. 20 a. nr. 392. (13564)
- Ilenuurm, Julius Juhani p., w. a. Võru I. pol. jsk. 4. 12. 19 a. nr. 2524. (13625)
- Ruus, Johann Jaani p., w. a. Nürsi wallawal. 17. 1. 20 a. nr. 212. (13626)
- Alk, Riisa Juhani t., w. a. Tartu I. pol. 2. jsk. 29. 12. 19 a. nr. 8286. (13627)
- Treusfeldt, Oskar Hendriku p., w. a. Selme wallawal. 12. 12. 19 a. nr. 237. (13717)
- Süüden, Emilie Mardt t., w. a. Pättüla wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 1006. (13719)
- Pill, Leena Mari t., w. a. Koorküla wallawal. 14. 12. 19 a. nr. 217. (13720)
- Piim, Julius Juhani p., w. a. Wasse-Noofa wallawal. 1921 a. nr. 306. (13721)
- Rurnau, Woldemar Jüri p., w. a. Kärstna wallawal. 28. 12. 20 a. nr. 416. (13722)
- Mooses, Märt Matsi p., w. a. Tõrwa alewival. 25. 1. 22 a. nr. 45. (13723)
- Siilak, Woldemar Jaani p., w. a. Võme wallawal. 1. 6. 21 a. nr. 406. (13725)
- Leis, Paul Jaani p., w. a. Graftware wallawal. 7. 12. 19 a. nr. 183. (13726)
- Truu, Aleksander Karli p., nr. 88. (13771)
- Kemmelg, Oswald, nr. 1224. (13772)
- Tshernow, Mitrosan Jegori p., nr. 226. (13774)
- Ruuno, Oskar Johani p., w. a. Alawere wallawal. 12. 12. 19 a. nr. 74. (13907)
- Rutnik, Aleksander Ludwig p., w. a. Kolga wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 800. (13909)
- Stifermann, Miine Augusti t., w. a. Riitu wallawal. 1919 a. nr. 68. (13910)
- Ruuskmann, Theodor Jakobi p., w. a. Kolga wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 214. (13912)
- Jõggi, Elisabeth Abel t., w. a. Marwa I. pol. ülemalt 30. 12. 19 a. nr. 8233. (13913)
- Martinson, Mats Johani p., w. a. Saapalu I. pol. jsk. 28. 11. 19 a. nr. 527. (13957)
- Paltser, Peeter Johani p., w. a. Wesneri wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 1993. (14304)
- Muumr, Hans Jaani p., w. a. Wara wallawal. 5. 4. 22 a. nr. 30. (14306)
- Undrik, Richard Kristjani p., w. a. Abja wallawal. 25. 12. 20 a. nr. 889. (14307)
- Hindu, Hendrik Peetri p., w. a. Wara wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 403. (14310)
- Pond, Elmar Jaagu p., w. a. Wastse-Ruuste wallawal. 21. 4. 22 a. nr. 654. (14311)
- Saar, Peeter Peetri p., w. a. Wesneri wallawal. 7. 9. 21 a. nr. 437. (14312)
- Ras, Adele Jaani t., w. a. Tammište wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 304. (14313)
- Schneider, Karl Juliuze p., w. a. Tall. I. pol. 4. jsk. 10. 1. 21 a. nr. 15234. (14401)
- Voerbera, Eliise Jüri t., w. a. Tall. I. pol. 5. jsk. 5. 12. 19 a. nr. 2213. (14403)
- Perch, Heinrich Juhani p., w. a. Mõisaküla alewival. 22. 4. 21 a. nr. 3. (14403)
- Saak, Hans Hansu p., nr. 7416.
- Põntson, Eduard Jaani p., nr. 9956.
- Tuusis, Karl Tiio p., nr. 14418.
- Tilk, Edmund Gustawi p., nr. 7661.
- Soonberg, Arnold Kristofi p., nr. 12147/207.
- Saak, Aleksander Heinrichi p., nr. 14145.
- Miil, Elfriede Joosep t., nr. 2494.
- Mannus, Marie Jüri t., nr. 8367.
- Jürgens, Marta Peedi t., w. a. Tori wallawal. 1922 a.
- Poor, Emma Daaweti t., w. a. Tartu I. pol. 3. jsk. 8. 1. 20 a. nr. 7110.
- Räär, Paul Adami p., w. a. Tartu I. pol. 1. jsk. 3. 12. 19 a. nr. 2159.
- Tamm, Leberecht Hansu p., w. a. Tartu I. pol. 2. jsk. 13. 10. 22 a. nr. 19905.
- Taik, Jaan Meose p., w. a. Tartu I. pol. 3. jsk. 11. 4. 21 a. nr. 12983.
- Mint, Hendrik Karli p., w. a. Tartu I. pol. 2. jsk. 6. 12. 19 a. nr. 4270.
- Räärik, Afjel Peetri p., w. a. Tartu I. pol. 1. jsk. 10. 1. 20 a. nr. 61607.

Dja, Alice Jaani t., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 5. 12. 19 a. nr. 2747.
 Riisler, Elfriede Johani t., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 11. 12. 19 a. nr. 4609.
 Maddison, August Peetri p., w. a. Rakvere l. pol. jsk. 22. 12. 19 a. nr. 3550.
 Markwart, Herta Magnuse t., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 30. 9. 20 a. nr. 2470.
 Jakobsen, Gerhard Ludwigi p., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 4. 12. 19 a. nr. 2629.
 Kerber, Helene Willemi t., nr. 14328.
 Röödja, Jüri Jüri p., w. a. Kolowere wallawal. 19. 12. 19 a. nr. 13. (11496)
 Laasi, Anna Jüri t., w. a. Wigala wallawal. nr. 129. (11497)
 Grünberg, Nikolai Friedrichi p., w. a. Sihula wallawal. 22. 10. 20 a. nr. 1304. (11485)
 Laurmann, Jakob Jüri p., w. a. Märjamaa wallawal. 29. 12. 19 a. nr. 101. (11499)
 Summel, Elise Hansu t., w. a. Soonište wallawal. 8. 1. 20 a. nr. 252. (11500)
 Sutt, Jüri Päärni p., w. a. Wigala wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 392. (14452)
 Piilmann, Jda Gustawi t., w. a. Märjamaa wallawal. 2. 11. 22 a. nr. 1132. (14453)

Lebedew, Wasfiili, w. a. Kose wallawal. 28. 2. 21 a. nr. 237. (11516)
 Werkmann, Jaan, w. a. Undla wallawal. 12. 12. 19 a. nr. 230. (11517)
 Sööt, Marie, w. a. Nõmme pol. jsk. nr. 1505. (11596)
 Sadaf, August, w. a. Jõgewa wallawal. nr. 18. (11597)
 Waim, Johan Peedu p., w. a. Emmašte wallawal. 10. 1. 20 a. nr. 548. (12491)
 Simberg, Peeter Madise p., w. a. Suuremõisa wallawal. 12. 1. 20 a. nr. 1230. (12492)
 Einberg, Johan Mardi p., w. a. Rabala wallawal. 28. 12. 19 a. nr. 100. (12731)
 Preeß, Liisa Jaani t., w. a. Haimre wallawal. 12. 7. 22 a. nr. 890. (12732)

SHOKOLAAD

Renommée

A.-S. „RENOMMÉE”

WABRIK - VOLTA TÄN. NR. 3

Kontor - Vana Viru tän. nr. 13.

Kõnetraat 16-72

TALLINN

9484

Ford sõidu-, veo- ja omnibusautod, Fordson traktorid, Fiat sõiduautod, Laurin & Klement autod, Daag veoautod
 Clayton & Shuttleworth lokomobiilid igas suuruses
 " " reहेpeksu garnituurid
 " " aurukatlad
 " " naftamootorid
 " " traktorid
 " " ristikeina seemne peksumasinad
 Keigley gaasigeneraatorid ja mootorid. Saekaatrid igas suuruses
 Oliver kahehobuse adrad. Randaalid 28 taldrekuga, traktorite jaoks.
 Traktorite eriadrad soo, uuemaa jne. kündmiseks, wedruäkked.

Igasugused keemiaained kodumaa tehastele. Toiduaineid nagu:
 Ameerika nisujahu, suhkru, riisi jne. peab jookswalt
 ladus ja müüb wõistlemata hindadega

WÄLISKAUBANDUSE KONTOR

HANS WINNAL — TALLINNAS,

S. TATARI T. Nr. 1.

Kõnetraat 3-42 ja 3-72.

16912

KINNITUS AKTSIA SELTS

EESTI LLOID

PEAKONTOR TALLINNAS

PIKK TÄNAW 28. — — — KÕNETRAADID: 6-24 ja 17-03.

TULE-, ELU-, ÕNNETUSJUHUSTE JA WEOKINNITUS

KINNITAGE OMA WARANDÜST JA ELU,
KUNNI WEEL AEGA ON!

14206

== JALGRATTAD ==

Adler ja Enfield

ABIMOOTORID D. K. W.

on wäike ime—jookseb mäest üles nagu teised alla.

Kõige suurem ja kõige täielisem
jalgrattaosade ladu Eestis on

DKW

A-S. KONZENTRA

::: TALLINN, Pikk tän. nr. 39. :::